

A MAB FvB 40/2009. számú határozata

A Nyugat-magyarországi Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) rektora 2009. június 5-én kelt levelében felülvizsgálati kérelmet nyújtott be az Oktatási Hivatalhoz (a továbbiakban: OH) az Egyetem tanári mesterszakán *némettanár* szakképzettséget adó képzés indítása tárgyában készült – a MAB 2009/1/VIII/31. számú határozatával meghozott – elutasító szakértői véleményével szemben. Az OH 2009. június 18-án kelt és a MAB Titkársághoz 2009. június 23-án érkezett átiratában a MAB Felülvizsgálati Bizottságát (a továbbiakban: MAB FvB) kérte fel az ügyben újabb szakértői vélemény adására.

Szakértői vélemény

A) A tantervvel kapcsolatos megfontolások

A tanterv csak részben van összhangban a szak KKK-jában írtakkal, a mesterképzés célja nem valósul meg maradéktalanul. A nyelvészetnél sok esetben a tantárgyleírások olyannyira komplex jellegű tanegységeket takarnak, hogy azok kérdésessé teszik annak taníthatóságát (pl. az *alkalmazott nyelvészet a német nyelv oktatásában*, vagy a *mai német nyelv tanegység*). Az előbbi tantárgy leírásában pl. a következő tartalmak szerepelnek: *a nyelvészsajátítás elmélete és gyakorlata; gyermeknyelv, két- és többnyelvűség; beszédtechnológia a kommunikáció kognitív aspektusai, pszicholingvisztika, pszicho- és szociolingvisztikai szempontok a nyelvoktatásban; nyelvpolitika, nyelvi jogok, nyelvtervezés; diskurzusanalízis; kutatómódszertan; osztálytermi kutatások; számítógép a nyelvoktatásban; lexikográfia, szótárkritika; korpusznyelvészet*. Ezek érdemi feldolgozása 30 kontaktóra keretében nyilván nem reális célkitűzés.

A felülvizsgálati kérelem kiemeli, hogy a MAB túl nagy jelentőséget tulajdonított egyes tárgyak túldimenzionalizáltságának, illetve egy másik helyen arra utal, hogy az *egykedites tárgyak száma csak relatíve „magas”*. Ez a vélemény nem ízlés dolga, ezért a MAB FvB részletesen foglalkozik vele.

1. Az általános kompetenciák elsajátítására igénybe vett nagy kreditszámot a csekély szakmai kredit artikuláltabb elosztásával ellensúlyozza a kérelem, s ennek az az eredménye, hogy rendre „alulkreditálja” a mester szint óráit. Ebből következőleg nyilvánvalóan kevesebb speciális szakmai tartalmú kurzus iktatható be csak a szisztémába. Ezzel viszont a szak jobb erői kényszerülnek át olyan – *igaz, törzstárgyakhoz tartozó* – fontos szakterületekre, amelyek tárgyköröiből kevésbé publikáltak kiemelkedőt. Így bizonyos kényszerhatással az a helyzet állhat elő, hogy épp azok a tárgyak csökkennek számszerűen, amelyeknek a szakterületein a kollégák kiemelkedő tudományos teljesítményt is magukénak mondhatnak.

2. Különösen feltűnő az irodalom „alulreprezentáltsága”. A törzsanyagban voltaképpen mindössze 2 kreditponttal képviselteti magát *Németnyelvű irodalom és kultúra* címmel, egyetlen szemináriummal; ezenkívül kötelezően választható 2 kreditpont értékben még egy tanegység. Ez már mennyiségileg is jóval a kívánatos alatt van, a törzsanyag említett tárgya pedig minőségében (a tantárgyleírás szerint) egy alapszintű kultúrtörténeti kurzusnak felel meg („rövid áttekintést ad a német nyelvterület kultúra-, szellem- és társadalomtörténetéről”). Tehát az irodalmat valójában csak a kötelezően választható kurzusok reprezentálják, amelyek csak akkor fedhetnék le, és akkor is csak nagyjából (a kultúratudományi kurzusokkal együtt), a KKK-ban elvárt tartalmakat, ha mindegyikük a törzsanyag része lenne. Rendkívül nagy témát ölel fel az *Irodalmi szövegek elemzése* (az interpretáció kérdései, plusz műfajelmélet) és az *Intermedialitás a modern és posztmodern irodalomban* c. tanegység.

3. További, általános kifogás a tantervvel szemben, hogy igen sok az 1 kredites tantárgy, és ezen túl nagy kreditszám jut az általános kompetenciák elsajátítását célzó tárgyaknak és kevesebb a speciális szakmai tartalmú kurzusoknak. Így bizonyos kényszerhatásként épp azok a tárgyak csökkennek számszerűen, amelyeknek a szakterületein a kollégák kiemelkedő tudományos teljesítményt is magukénak mondhatnak.

B) Az oktatói állománnyal kapcsolatos megfontolások

A szakképzettség-felelős nem teljesíti az akkreditációs elvárásokat; nem vesz részt doktori iskolai programban, nem folytat ilyen jellegű témavezető tevékenységet. A felülvizsgálati kérelem kitér az szakképzettség-felelős újabb szakmai munkáira, s folyamatban levő habilitációs eljárására, ezt a mozzanatot azonban nem vitatja.

A felülvizsgálati kérelem részletesen érvel amellett, hogy a szakmai alaptárgyak felelőseinél megvan az összhang a tudományos és publikációs tevékenység, s a gondozni/oktatni kívánt tárgyak között. Ha ezt az érvelést elfogadnánk, akkor is fennáll, hogy az irodalom területén néhány oktatóra hárul a legfontosabb szakmai területek és a speciális ismereteket közvetítő modulok egyidejű képviselőitének, ellátásának terhe. Komolyabb szakmai súlya pedig egyedül a szakterületi vezetőnek van. Két munkatársa esetén nem könnyen áthidalható probléma, hogy nem saját szűkebb területüket oktatják. Egyiküknek sem olyan biztonságosan széles a szakmai alappozíciója, hogy ilyen kis létszám mellett megfelelő színvonalon közvetíthetnék a szakterület ismereteket sokféleségét. Egyiküknek ráadásul nincs számottevő publikációja sem a határainkon túli germanisztikai fórumokon.

Ezek alapján a MAB FvB – egyetértve a MAB elutasító határozatával – **nem támogatja Nyugat-magyarországi Egyetem tanári mesterképzési szakán *némettanár* szakképzettséget adó képzés indítását.**

Budapest, 2009. október 26.

Szekeres Júlia
a MAB FvB elnöke